

A Pécsi Ítéltábla a Dr. Miks Ügyvédi Iroda által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - Dr. Molnár A. András Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen korrekciós elszámolásból eredő követelés iránt indított perében a ... Törvényszék 2016. február hó 29. napján kelt .../36. számú részitélete ellen a felperes részéről 39., az alperes részéről 37. és 40. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

r é s z í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság részítéletét részben megváltoztatja akként, hogy a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontja 2011. április hó 14. napja.

A részítélettel elbírált keresetet ezt meghaladóan tekinti elutasítottnak.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 3.810.000,- (hárommilliónyolcszázötz) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az állami adóhatóság külön felhívására 48.000,- (negyvennyolcezer) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Az részítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott részítéletével kötelezte az alperest, hogy 2010. gázévre a Get. 76. § (2) bekezdés, 100. § (2) bekezdés, 132. § 35. pont és Get. Vhr 8. § (1) bekezdése alapján fizessen meg a felperesnek 569.514.942,- forintot, és ennek 2011. május hó 13. napjától a Ptk. 301/A. § szerinti késedelmi kamatát, ezt meghaladóan a részítélettel elbírált keresetet elutasította. Megállapította, hogy a felek között 2008. január hó 14. napján létrejött földgáz elosztási szerződés megkötésével egyidejűleg nem került sor a profilos fogyasztók becsült fogyasztásának és tényleges fogyasztásának különbségből adódó eltérés elszámolására irányuló korrekciós szerződés megkötésére, a 2010. gázévben az ÜKSZ a korrekciós elszámolás elvégzéséhez szükséges árakra, díjakra vonatkozó rendelkezést nem tartalmazott. Kifejtette, hogy a felperes kereskedői engedélyének felfüggesztésével (2011. január hó 13. napja), majd visszavonásával (2011. április hó 13. napja) a szerződés teljesítése a Ptk. 312. § (1) bekezdése alapján lehetetlenné vált, és a szerződés megszűnésével a felek között polgári jogi elszámolási jogviszony jött létre, a felperes követelése ezért nem idő előtti. Kiemelte, hogy az elszámolás során az alperesnek kellett előjárnia a teljesítéssel, a korrekciós elszámoláshoz szükséges mennyiségi adatok közlésével, és a korrekciós árképzésre tett javaslattal. Utalt arra, hogy a felperes az alperest 2011. május hó 2. napján 2011. május 12. teljesítési határidővel a teljesítésre felszólította a Ptk. 280. § (1) bekezdése szerint, a felperes követelése ezzel lejárttá vált. Hivatkozott arra, hogy nem idő előtti a felperes követelése

abból az okból sem, hogy a korrekciós szerződést nem kötötte meg, mivel egyrészt az elosztási szerződés megszűnése miatt a feleknek már nem korrekciós szerződést kellett kötniük, hanem el kellett számolniuk, másrészt a per során a korrekciós szerződés hiányában is megállapodásra jutottak a korrekciós mennyiségről és az árképzés módjáról. Kiemelte, hogy nem akadályozza az elszámolást és nem idő előtti a követelés, a többi kereskedővel való elszámolás hiánya miatt sem, mivel a felperes felé történő teljesítés nem tehető függővé attól a bizonytalan, jövőbeli eseménytől, hogy a többi kereskedővel létrejön-e a megállapodás, ha igen milyen tartalommal. Utalt arra, hogy valamennyi korrekciós elszámolást követően az alperes esetleges korrekciós díj visszakövetelési igényét a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint érvényesítheti. Megállapította, hogy az alperes csak a per során dolgozta ki árképzési javaslatát, ezért a felperes a pert megelőzően számlát nem tudott kibocsátani, azonban a számla hiányát az elszámolásra felszólító írásba foglalt közlés a késedelmi kamatra való jogosultság szempontjából pótolja. Kiemelte, hogy az alperes akkor esett késedelembe, amikor a felperes az alperest teljesítésre írásban felhívta, mivel a korrekciós elszámolás éves elszámolást jelent, ezért késedelmi kamat megfizetésére az alperest 2011. május hó 13. napjától kötelezte, ezt meghaladóan a késedelmi kamatigényt elutasította.

Az elsőfokú bíróság részítése mindkét fél fellebbezést jelentett be.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság részítéletének megváltoztatását, a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontjaként 2010. október hó 7. napjától meghatározását kérte. Hivatkozott arra, hogy az ÜKSZ 15.4.9.1. e) és f) pontjai alapján a korrekciós elszámolásnak havonta kellett volna megtörténnie, az alperes ennek elmulasztásával késedelembe esett. Kiemelte, hogy a Ptk. 301. és 301/A. §-a alapján a késedelmi kamat a késedelem objektív, felróhatóságtól független jogkövetkezménye. Utalt arra, hogy a késedelmi kamat a szerződésben meghatározott határidő lejártával esedékessé vált, ezért a felperesi számlázásnak, illetve fizetési felszólításnak nincs jelentősége. Kifejtette, hogy az elszámoló egységárra vonatkozó adatokkal az alperes rendelkezett, ezért a felperes számlát nem tudott kibocsátani, és konkrét összeget tartalmazó fizetési felszólítást sem tudott küldeni részére.

Az alperes az elsőfokú bíróság részítélete ellen előterjesztett fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság részítéletének megváltoztatását, a kereset elutasítását, másodlagosan az elsőfokú bíróság részítéletének hatályon kívül helyezését, harmadlagosan az elsőfokú bíróság részítéletének megváltoztatását, a késedelmi kamatfizetési kötelezettség mellőzését kérte. Kiemelte, hogy a szerződés a felperesnek felróható okból - a tevékenységi engedély felfüggesztése és visszavonása - lehetetlenül, ezért a Ptk. 312. § (1) bekezdése nem alkalmazható, a szerződés az ÁSZF alapján szűnt meg a tevékenységi engedély elvesztése miatt. Fellebbezéséhez csatolta az Általános Szerződési Feltételeket. Kifejtette, hogy a korrekciós elszámoláshoz szükséges mennyiségi adatokat 2011. augusztus hó 12. napján a felperesnek átadta, azonban mivel a korrekciós elszámolás ára és díja a perbeli időszakban nem került szabályozásra annak ellenére, hogy a Get. 103. § (2), 105. § (1), 105. § (6), (7) bekezdés, 133. § 2. pontja alapján hatósági árszabályozásnak lett volna helye, a korrekciós elszámolást nem végezhetette el, erre nem volt jogi lehetősége. Hivatkozott arra, hogy a peres felek megállapodásával került meghatározásra a per során a korrekciós érték 2016. február hó 25. napjával, amikor a felperes az egyeztetett összeg mértékéről és elfogadásáról az elsőfokú eljárásban nyilatkozott. Hangsúlyozta, hogy az alperes nem esett fizetési késedelembe, mivel az ÜKSZ XI. számú melléklet 1.4.2.2.h) pontja szerint fizetési kötelezettsége akkor keletkezik, ha valamennyi rendszerhasználó teljesíti fizetési kötelezettségét. Kiemelte, hogy az ÜKSZ 15.4.8.a) pont, 15.4.9. f) pont, a Ptk. 4. § és 277. §-a alapján a felek együttes kötelezettsége a korrekciós szerződés megkötése és korrekciós elszámolás lebonyolítása, a felperes azonban kötelezettségének nem tett eleget, csak a per során kezdett egyeztetni a korrekciós összeg mértékéről. Kifejtette, hogy

a felperes nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, passzív magatartásából előnyöket nem szerezhet, ezért késedelmi kamatra nem jogosult. Utalt arra, hogy a 2011. május hó 2. napján kelt felhívás nem tekinthető fizetési felszólításnak, az alperes fizetési kötelezettsége legfeljebb 2016. február hó 25. napjától állt be, azonban mindaddig, amíg a bíróság jogerősen nem marasztalta, késedelmi kamat fizetésére nem köteles.

A felperes fellebbezés minimális részben megalapozott, az alperes fellebbezése nem megalapozott.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az elsőfokú eljárás iratai alapján az alábbiakkal kiegészíti:

A **M** Szabályzata 2010. május hó 18. napján hatályos 15.4.8.d) pontja szerint a korrekciós elszámolások rendezését a gázhónapot követő hónap 30.-áig kell elvégezni és jegyzőkönyvezni az adott gázhónap tényleges gázmérő leolvasások alapján. A 15.4.8.e) pont értelmében a korrekciós elszámolás pénzügyi rendezésének határideje a számla kiállítását követő 8. nap.

A **M.** Hivatal 727/2011. számú határozatának indokolása felhívta az alperesi engedélyes figyelmét arra, hogy az ÜKSZ IV. számú melléklet 4.3.c) pontjában meghatározott korrekciós csoport meghatározás, a IV. számú mellékletben megadott elszámolási módszertan és a földgázrendszer használati díjak megállapításáról szóló 31/2009.(VI.25.) KHEM. rendelet kellő alapot biztosít az elszámolások elvégzéséhez.

Az így kiegészített tényállásra figyelemmel is egyetért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak azzal a jog álláspontjával, hogy a peres felek szerződése megszűnt, mégpedig jelen ügyben még alkalmazandó 1959. évi IV. tv. (régi Ptk.) 312. §-a szerinti lehetetlenülés folytán abban az időpontban, amikor a **M.** hivatal a felperes földgáz-kereskedelmi engedélyét visszavonta. A szerződés megszűnése a lehetetlenülés objektív következménye, független a felek felróhatóságától. A lehetetlenné vált szolgáltatást követelni nem lehet, helyette bármelyik fél felróhatósága esetén kártérítés követelhető, a szerződés lehetetlenülése előtt nyújtott szolgáltatásokkal azonban minden esetben - felróhatóságtól függetlenül - a Ptk. 319.§ (2) bekezdése szerint kell elszámolni. Megjegyzi csak a másodfokú bíróság, hogy az új Ptk. (2014. évi V. törvény) a 6:179.§-ában már kifejezetten kimondja, hogy ha a teljesítés lehetetlenné vált, a szerződés megszűnik, ez azonban nem jelenti a jogintézmény újra szabályozását, ez pusztán dogmatikai pontosítás. Utal még arra a másodfokú bíróság, hogy az alperes által a fellebbezéshez csatolt ÁSZF szerint is a szerződés megszűnését eredményezi a tevékenységi engedély visszavonása, azonban - mivel a másodfokú eljárásban csatolt ÁSZF alkalmazhatósága nem volt megállapítható - a szerződés megszűnésének időpontját a másodfokú bíróság a Ptk. idézett rendelkezésére figyelemmel határozta meg.

A Ptk. 319.§ (2) bekezdése szerint - a szerződés a jövőre nézve történő megszűnése esetén - a megszűnés előtt már nyújtott szolgáltatás szerződés szerint pénzbeli ellenértékét meg kell fizetni, amennyiben pedig a már teljesített pénzbeli szolgáltatásnak megfelelő ellenszolgáltatást a másik fél még nem teljesítette, a pénzbeli szolgáltatás visszajár. A perbeli esetben a felek közt - a felperesnek az alperes által sem vitatottan visszajáró - pénzbeli szolgáltatás visszatérítésének esedékessége volt vitás. A szerződés megszűnése folytán a felperes által előzetesen megfizetett pénzbeli szolgáltatás „oka fogyott” szolgáltatássá vált, mivel a pénzzolgáltatásnak megfelelő ellenszolgáltatást a felperes már nem követelhetett. Az oka fogyott szolgáltatás a Ptk. 361.§-a szerinti jogalap nélküli gazdagodás egyik leggyakoribb esete (Ptk.361. §-hoz fűzött jogtár kommentár). A jogalap nélküli gazdagodás visszatérítése iránti igény a Ptk.364.§ folytán alkalmazandó Ptk. 360. § (1) bekezdése alapján a gazdagodás bekövetkezésekor válik esedékessé, ez pedig a perbeli esetben a szerződés

megszűnésének időpontja, mert a felperes által előzetesen megfizetett pénzbeli szolgáltatás megtartására az alperesnek ettől az időponttól kezdődően nem volt jogcíme, azt a Ptk. 319.§ (2) bekezdése alapján köteles volt a felperesnek visszatéríteni.

Az alperes a visszatérítési kötelezettségével a Ptk.298.§ a) pontja alapján késedelembe esett, ezért a felperes a Ptk. 300.§ (1) bekezdése alapján követelhetette a teljesítést, az alperes pedig a késedelembe esés folytán a Ptk.301.§ (1) bekezdése alapján a késedelembe esés időpontjától kezdődően köteles felperesnek - a Ptk.301/A.§ (1) bekezdésére figyelemmel a Ptk.301/A.§ (2) bekezdésében meghatározott mértékű - késedelmi kamatot fizetni.

A fentiek okán mind a felperes középarányos időponttól kezdődő késedelmi kamatfizetési kötelezettségre irányuló fellebbezése, mind az alperes kamatfizetési kötelezettség mellőzésére irányuló fellebbezése alaptalan volt. A felperes nem az ÜKSZ 15.4.9.1.f) pontja szerinti havi korrekciós elszámolási igényt érvényesített a perben, és a 15.4.9.1.g) pont szerint számlát sem bocsátott ki a havi korrekciós mennyiségről, a ÜKSZ szerint pedig a havi elszámolásból eredő fizetési kötelezettség határideje a számla kibocsátástól számított 8 nap lett volna. A felek közti jogviszonyban a korrekciós szerződés megkötése, az ÜKSZ-ben rögzített havi elszámolás és számlázás kétség kívül elmaradt, ezért az alperes havonta esedékes visszatérítési kötelezettsége - és így fizetési késedelme - sem állt be, ennek következtében a felperes korábbi időponttól, mint a szerződés megszűnése, késedelmi kamatot nem igényelhet. A késedelmi kamatfizetés a szerződés megszűnéséből eredő késedelem objektív jogkövetkezménye, az objektív jogkövetkezmény alkalmazása körében pedig csak az objektív tényeknek van jelentősége mind jogosulti, mind kötelezetti oldalról, ezért közömbös, hogy a felek a szerződés megszűnése előtt milyen okból nem kötötték meg a korrekciós szerződést, és milyen okból maradt el a havi elszámolás és a számla kibocsátása ÜKSZ 15.4.8.e) pont szerint, és ezért nem releváns az alperesi hivatkozás a felperest passzív magatartására, valamint arra a tényre, hogy a korrekciós elszámolást hatósági árszabályozás hiányában nem tudta elvégezni. Ez utóbbi körben utal csak a másodfokú bíróság arra, hogy A MEH 727/2011. számú határozata kifejezetten felhívta az alperes figyelmét arra, hogy az ÜKSZ és a 31/2009.(VI.21.) KHEM rendelet kellő alapot biztosít az elszámolások elvégzéséhez.

Alaptalanul hivatkozott az alperes a felperesi kereset idő előttiségére is. Ahogy azt a Legfelsőbb Bíróság a BH2007.337. számú eseti döntésében is kifejtette, a megszűnt szerződés alapján járó követelés idő előttisége fogalmilag kizárt. Nem hivatkozhat az alperes e perben arra sem, hogy a többi kereskedővel való elszámolás hiányában a felperesnek nem köteles teljesíteni. Ahogy azt az elsőfokú bíróság helyesen kifejtette, az alperes elszámolási kötelezettsége nem az ÜKSZ 1.4.1. pontján (A korrekció elszámolása és a számlázás) alapul, és ezért e perben az ÜKSZ 1.4.2. pontja szerinti „vitatott korrekciós elszámolások kezelésére” irányadó szabályokat sem kellett alkalmazni. A szerződés megszűnése esetére sem a felek egyedi szerződési kikötései, sem az ÁSZF, sem az ÜKSZ nem tartalmaznak a Ptk.-tól eltérő rendelkezést, ezért a felek közti perbeli elszámolásnál csak a Ptk. rendelkezései voltak irányadóak.

Fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság részítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta azzal, hogy a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontja 2011. április hó 14. napja. A részítélettel elbírált keresetet, ezt meghaladó részben kell elutasítottnak tekinteni.

A felperes fellebbezése egy havi késedelmi kamat tekintetében alapos volt, az alperes fellebbezése nem volt megalapozott, ezért a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján az alperes viseli a fellebbezési eljárás során felmerült költségeit, és köteles a felperes másodfokú fellebbezési eljárási költségének megtérítésére. Az ügyvédi munkadíj mértékét a másodfokú bíróság a 32/2003. (VII.22.) IM.

Rendelet 3.§ (2) bekezdés c./pont, (5) és (6) bekezdés alapján mérsékelt összegben állapította meg figyelemmel arra, hogy az alperes fellebbezésével érintett körben a felperesi képviselő egy ellenkérelmet terjesztett elő, melyben már kizárólag jogkérdésben kellett nyilatkoznia, a másodfokú eljárás egy tárgyaláson befejeződött, és bizonyításra sem került sor.

A felperes illeték-feljegyzési joga folytán feljegyzett illetékről a Pp. 81. § (1) bekezdése, az Itv. 74. § (3) bekezdése, a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján határozott, figyelemmel arra, hogy az alperes másodfokú eljárásban túlnyomórész pervesztes lett, és ezért indokolatlan a feljegyzett 48. 000.- Ft illeték megosztása.

P é c s , 2016. május 25.

Dr. Kovács Ildikó s.k. a tanács elnöke, Dr. Gyöngyösiné dr. Antók Éva s.k. előadó bíró, Dr. Berki Csilla s.k. bíró